

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 5 marca 2018 r.

Poz. 1420

WOJEWODA ŚLĄSKI

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR NPII.4131.4.37.2018 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 2 marca 2018 r.

w sprawie zmiany nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 z późn. zm.), dalej jako „ustawa”

zarządza się, co następuje:

§ 1. Dokonuje się zmiany nazwy ulicy "**Józefa Wieczorka**" (24031) położonej na terenie Miasta Rybnik, na całym jej przebiegu, na "**Serdeczną**".

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Prezydentowi Miasta Rybnik.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

§ 4. Zarządzenie podlega wykonaniu począwszy od dnia wejścia w życie.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. W przypadku niewykonania tego obowiązku w ww. terminie tj. do dnia 2 września 2017 r. właściwy wojewoda ma obowiązek wydania zarządzenia zastępczego, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął wyżej wskazany termin. Wydanie ww. zarządzenia zastępczego, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy winno zostać poprzedzone uzyskaniem opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z przepisem art. 1.

Powyżej wskazanej ulicy "Józefa Wieczorka" w Centralnym Rejestrze Ulic (ULIC) prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny nadano identyfikator 24031.

Wojewoda Śląski realizując wymóg wynikający z art. 2 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 3 ustawy, pismem z dnia 9 listopada 2017 r. Nr NPII.4100.276.2017 zwrócił się do Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania

Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o wydanie opinii dotyczącej zgodności nazwy ulicy "Józefa Wieczorka" położonej na terenie Miasta Rybnik z art. 1 ustawy. W dniu 20 lutego 2018 r. Województwo Śląskie zostało doręczona opinia Nr BUW-940-11(35)/18 wskazująca, że w ocenie Instytutu Pamięci Narodowej nazwa ulicy "Józefa Wieczorka" jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.

W ww. opinii podniesiono, iż Józef Wieczorek ps. „Ryszard” (1893-1944) był śląskim działaczem komunistycznym, członkiem Komunistycznej Partii Robotniczej Polski (KPRP), Komunistycznej Partii Polski (KPP) i Polskiej Partii Robotniczej (PPR). Zaangażował się w lewicowy nurt ruchu robotniczego, wstępując początkowo do Polskiej Partii Socjalistycznej. W listopadzie 1920 r. był jednym z organizatorów Komunistycznej Partii Górnego Śląska, która opowiadała się za utworzeniem komunistycznej „Górnośląskiej Republiki Rad”. W 1921 r. w czasie III powstania śląskiego walczył m.in. w okolicach Góry Świętej Anny. Po fiasku idei odrębnego, komunistycznego Śląska Wieczorek rozpoczął aktywną działalność w Komunistycznej Partii Robotniczej Polski (od 1925 Komunistycznej Partii Polski). W roku 1923 był przedstawicielem śląskich komunistów na II Zjeździe KPRP. W 1923-1924 przewodniczył Centralnemu Komitetowi Akcji Górnego Śląska (funkcjonującego również pod nazwą „Komitetu 21”). Jako lider KPP na Śląsku organizował strajki robotnicze w październiku 1923 r. i lipcu 1924 r. Był wielokrotnie aresztowany przez policję za działalność antypaństwową. W roku 1930 został wybrany z okręgu katowickiego do Sejmu Śląskiego z listy Bloku Jedności Robotniczo – Chłopskiej. Jednocześnie kontynuował działalność w komunistycznej konspiracji. We wrześniu 1930 r. Wieczorek został ponownie aresztowany, ale zbiegł do Niemiec, a stamtąd przedostał się do ZSRR. W 1934 r. nielegalnie powrócił do kraju. Szybko został aresztowany i skazany na 7 lat więzienia. Po wybuchu II wojny światowej przebywał na terenie ZSRR, gdzie przechodził szkolenia ukierunkowane na przygotowanie go do budowy struktur stalinowskiej konspiracji w kraju. Przerzucony został na tereny okupowanej Polski 20 maja 1942 r. w ramach tzw. drugiej grupy inicjatywnej, której zadaniem było wsparcie odbudowy kierowniczych struktur komunistycznej konspiracji i dywersji, budowanej pod szyldem Polskiej Partii Robotniczej. Był organizatorem komórek PPR na Śląsku, wszedł też w skład jej Komitetu Centralnego. W 1943 r. został aresztowany przez Niemców. Zginął w KL Auschwitz w 1944 r.

W podsumowaniu ww. opinii wskazano, że „zgodnie z wykładnią językową „symbolizować” oznacza przedstawiać coś pod postacią symbolu; być symbolem czegoś. Z kolei „propagować” to szerzyć, upowszechniać idee, hasła, myśli (Słownik Języka Polskiego, oprac. E. Sobol, Warszawa 2005 r., str. 761, 979). (...) W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega kwestii, iż osoba Józefa Wieczorka stanowi symbol komunizmu, o jakim mowa w art. 1 ust. 1 ustawy. Powyższe znajduje dodatkowe odzwierciedlenie w nazwie ulicy, którą wskazaną postać upamiętnia. Tym samym nazwa ta propaguje komunizm, i jako taka jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.”

Wojewoda Śląski w pełni podziela i przyjmuje wnioski płynące z ww. opinii, uznając konieczność - wobec bezczynności Rady Miasta Rybnik - zmiany nazwy ulicy „Józefa Wieczorka”, jako sprzecznej z art. 1 ust. 1 ustawy.

Fakt upamiętnienia osoby Józefa Wieczorka potwierdził również Pan Piotr Kuczera Prezydent Miasta Rybnik. Pismem Nr G-I.6625.10.2017 z dnia 14 listopada 2017 roku (będącego odpowiedzią na pismo Wojewody Śląskiego Nr NPII.4100.276.2017 z dnia 20 października 2017 r.) Prezydent Miasta poinformował, że nazwa ulicy: „Józefa Wieczorka” została nadana w latach 70 - tych i że upamiętnia ona działacza ruchu robotniczego na Śląsku.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że nazwa „Józefa Wieczorka” zarówno odczytywana w kontekście wyjaśnień Prezydenta Miasta Rybnika, jak również w kontekście dokonanych przez IPN ustaleń (faktów) historycznych, bezsprzecznie jest nazwą upamiętniającą osobę symbolizującą komunizm.

Tym samym Wojewoda Śląski - wobec bezczynności Rady Miasta Rybnik - jest zobligowany do wydania zarządzenia zastępczego dokonującego zmiany niezgodnej z prawem nazwy ulicy „Józefa Wieczorka” na ulicę „Serdeczną”.

Nadanie ulicy nazwy „Serdeczna” jest wynikiem uwzględnienia przez Wojewodę Śląskiego propozycji Rady Dzielnicy Maroko - Nowiny w tym przedmiocie. Wojewoda przychylając się do wniosku Rady Dzielnicy, przedłożonego pismem Pani Jadwigi Lenort - Przewodniczącej Zarządu Dzielnicy Maroko - Nowiny Miasta Rybnika z dnia 10 stycznia 2018 roku, postanowił o wydaniu przedmiotowego zarządzenia zastępczego, zmieniającego nazwę ulicy: „Józefa Wieczorka” na „Serdeczną”, co należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Na podstawie art. 5 ust. 1 i ust. 2 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Na niniejsze zarządzenie zastępcze, zgodnie z art. 6c ustawy, w związku z art. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki oraz ustawy o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 2495), służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia zarządzenia, jedynie w przypadku, gdy brak możliwości wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy, wynikał z przyczyn niezależnych od jednostki samorządu terytorialnego.

Wojewoda Śląski

Jarosław Wieczorek

Otrzymują:

- 1) Rada Miasta Rybnik
- 2) a/a